

**INTERNATIONAL STANDARDS
FOR THE PROFESSIONAL PRACTICE OF INTERNAL AUDITING
(STANDARDS)**

**МЕЃУНАРОДНИ СТАНДАРДИ
ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ИЗВРШУВАЊЕ НА ВНАТРЕШНА РЕВИЗИЈА
(СТАНДАРДИ)**

Ревидирани: Октомври 2016

Во примена: Јануари 2017

Introduction to the Standards

Internal auditing is conducted in diverse legal and cultural environments; for organizations that vary in purpose, size, complexity, and structure; and by persons within or outside the organization. While differences may affect the practice of internal auditing in each environment, conformance with The IIA's International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing (Standards) is essential in meeting the responsibilities of internal auditors and the internal audit activity.

The purpose of the Standards is to:

1. Guide adherence with the mandatory elements of the International Professional Practices Framework.
2. Provide a framework for performing and promoting a broad range of value-added internal auditing services.
3. Establish the basis for the evaluation of internal audit performance.
4. Foster improved organizational processes and operations.

The Standards are a set of principles-based, mandatory requirements consisting of:

- Statements of core requirements for the professional practice of internal auditing and for evaluating the effectiveness of performance that are internationally applicable at organizational and individual levels.
- Interpretations clarifying terms or concepts within the Standards.

The Standards, together with the Code of Ethics, encompass all mandatory elements of the International Professional Practices Framework; therefore, conformance with the Code of Ethics and the Standards demonstrates conformance with all mandatory elements of the International Professional Practices Framework.

Revised: October 2016

Effective: January 2017

Вовед во Стандарди

Внатрешната ревизија се спроведува во различни правни и културни средини; за организациите кои се разликуваат во цел, големина, комплексноста и структура; и од страна на лица во рамките или надвор од организацијата. Додека разлики може да влијаат на извршувањето на внатрешната ревизија во секоја средина, усогласеност со меѓународните стандарди на IIA за професионално извршување на внатрешната ревизија (Стандарди) е од суштинско значење за исполнување на одговорностите на внатрешните ревизори и на внатрешната ревизија.

Целта на стандардите е да се

1. Водич за придржување со задолжителните елементи од Меѓународната рамка за професионална пракса
2. Обезбедуваат рамка за изведување и унапредување на широк спектар на услуги за внатрешна ревизија со додадена вредност.
3. Воспоставување на основа за оценување на ефикасноста на внатрешната ревизија.
4. Да ги подобри организациските процеси и операции.

Стандардите се збир на принципи, базирани на задолжителни барања кои се состојат од:

- Основните барања за професионално извршување на внатрешна ревизија и за оценување на ефикасноста на перформанси кои се меѓународно применливи во организациските и индивидуалните нивоа.
- Толкувања на термини или концепти во рамките на Стандардите.

Стандардите, заедно со Кодексот на етика, ги опфаќаат сите задолжителни елементи од Меѓународната рамка за професионална пракса; Затоа, усогласеноста со Кодексот на етика и Стандардите демонстрираат усогласеност со сите задолжителни елементи од Меѓународната рамка за професионална пракса.

The Standards employ terms as defined specifically in the Glossary. To understand and apply the Standards correctly, it is necessary to consider the specific meanings from the Glossary. Furthermore, the Standards use the word "must" to specify an unconditional requirement and the word "should" where conformance is expected unless, when applying professional judgment, circumstances justify deviation.

The Standards comprise two main categories: Attribute and Performance Standards. Attribute Standards address the attributes of organizations and individuals performing internal auditing. Performance Standards describe the nature of internal auditing and provide quality criteria against which the performance of these services can be measured. Attribute and Performance Standards apply to all internal audit services.

Implementation Standards expand upon the Attribute and Performance Standards by providing the requirements applicable to assurance (.A) or consulting (.C) services.

Assurance services involve the internal auditor's objective assessment of evidence to provide opinions or conclusions regarding an entity, operation, function, process, system, or other subject matters. The nature and scope of an assurance engagement are determined by the internal auditor. Generally, three parties are participants in assurance services: (1) the person or group directly involved with the entity, operation, function, process, system, or other subject matter — the process owner, (2) the person or group making the assessment — the internal auditor, and (3) the person or group using the assessment — the user.

Consulting services are advisory in nature and are generally performed at the specific request of an engagement client. The nature and scope of the consulting engagement are subject to agreement with the engagement client. Consulting services generally involve two parties: (1) the person or group offering the advice — the internal auditor, and (2) the person or group seeking and receiving the advice — the engagement client. When performing consulting services the internal auditor should maintain objectivity and not assume management responsibility.

The Standards apply to individual internal auditors and the internal audit activity. All internal auditors are accountable for conforming with the standards related to individual objectivity, proficiency, and due professional care and the standards relevant to the performance of their job responsibilities. Chief audit executives are additionally accountable for the internal audit activity's overall conformance with the Standards.

If internal auditors or the internal audit activity is prohibited by law or regulation from conformance with certain parts of the Standards, conformance with all other parts of the Standards and appropriate disclosures are needed.

Стандардите користат термини кои што се дефинирани посебно во Речникот. За да се разберат и да се применуваат стандардите правилно, неопходно е потребно да се разгледаат специфичните значења од Речникот. Исто така, Стандардите го користат зборот "мора" за да утврдат безусловно барање и зборот "треба", каде што се очекува усогласеност, освен ако, при примена на професионално расудување, околностите го оправдуваат отстапувањето.

Стандардите се состојат од две главни категории: Атрибутивни Стандарди и Стандарди за извршување. Атрибутивни стандарди се однесуваат на атрибути на организации и физички лица кои вршат внатрешна ревизија. Стандардите за извршување ја опишуваат природата на внатрешната ревизија и обезбедуваат критериуми за квалитет врз основа на кои може да се мери ефикасноста на овие услуги. Атрибут и стандарди важат за сите услуги на внатрешна ревизија. Стандардите за спроведување се обезбедени за да ги прошират атрибутивните стандарди и стандардите на извршување, со обезбедување на барања применливи за активности на уверување (A) или советување (C).

Услугите за уверувања вклучуваат објективна проценка на внатрешните ревизори на доказите за да се обезбеди мислења или заклучоци во однос на ентитетот, операција, функција, процес, систем или други работи предмет на внатрешната ревизија. Природата и обемот на ангажманот за уверување се утврдени од страна на внатрешниот ревизор.

Општо земено, три страни се учесници во услугите за уверување: (1) лице или група директно вклучени во ентитет, операција, функција, процес, систем, или друг предмет - сопственик на процесот, (2) лицето или групата што ја прави проценката - внатрешниот ревизор, и (3) лице или група што ја користи проценката - корисник.

Консултантските услуги се советодавни по природа и обично се вршат на посебно барање на клиент. Природата и опсегот на консултантскиот ангажман се предмет на договор со клиентот. Консултантски услуги обично вклучуваат две страни: (1) лицето или групата која нуди совети - внатрешниот ревизор, и (2) лицето или групата која бара и прима совет - клиентот. При вршење на консултантски услуги на внатрешниот ревизор треба да ја одржи својата објективност и да не ја превзема одговорноста за управувањето.

Стандардите се однесуваат на индивидуални внатрешни ревизори и на активноста на внатрешната ревизија. Сите внатрешни ревизори се одговорни да се во согласност со *Стандардите* поврзани со индивидуалната објективност, стручност, соодветна професионална грижа, и стандарди кои се однесуваат на извршувањето на нивните работни обврски. Главните внатрешни ревизори дополнително се одговорни за целокупната сообразност на активноста на внатрешната ревизија со Стандардите.

Ако внатрешните ревизори или активноста на внатрешната ревизија е забранета со закон или пропис од усогласеноста со одредени делови на стандарди, потребни се усогласувања со сите други делови на

If the Standards are used in conjunction with requirements issued by other authoritative bodies, internal audit communications may also cite the use of other requirements, as appropriate. In such a case, if the internal audit activity indicates conformance with the Standards and inconsistencies exist between the Standards and other requirements, internal auditors and the internal audit activity must conform with the Standards and may conform with the other requirements. If such requirements are more restrictive.

The review and development of the Standards is an ongoing process. The International Internal Audit Standards Board engages in extensive consultation and discussion before issuing the Standards. This includes worldwide solicitation for public comment through the exposure draft process. All exposure drafts are posted on The IIA's website as well as being distributed to all IIA institutes.

Suggestions and comments regarding the Standards can be sent to:

The Institute of Internal Auditors
Standards and Guidance
35 Greenwood Blvd, Suite 401
Lake Mary, FL 32746 USA
E-mail: guidance@theiia.org
Web: www.globaliia.org

стандардите и соодветни обелоденувања.

Доколку Стандардите се користат заедно со стандарди издадени од други авторитативни тела, извештаите на внатрешните ревизори можат да ја цитираат употребата на другите стандарди, како што е тоа соодветно. Во такви случаи, доколку постојат неусогласености помеѓу Стандардите и другите стандарди, внатрешниот ревизор како и службата за внатрешна ревизија мора да биде усогласен/а со Стандардите, и може да биде усогласен со останатите стандарди, доколку се порестриктивни.

Прегледот и развојот на Стандардите е тековен процес. Одборот за Меѓународни стандарди за внатрешна ревизија се ангажира во детално консултации и дискусии пред издавањето на стандарди. Ова вклучува светска покана за изложување на јавни коментари преку нацрт процесот. Сите изложени нацрти се објавуваат на веб страницата на IIA, и се дистрибуирани до сите IIA институти.

Сугестии и коментари во врска со стандардите може да бидат испратени до:

Институтот за внатрешни ревизори
Стандарди и упатства
247 Maitland авенија
Altamonte Спрингс, FL 32701-4201, САД
Е-пошта: guidance@theiia.org
Web: www.globaliia.org

INTERNATIONAL STANDARDS FOR THE PROFESSIONAL PRACTICE OF INTERNAL AUDITING (STANDARDS)

Attribute Standards

1000 – Purpose, Authority, and Responsibility

The purpose, authority, and responsibility of the internal audit activity must be formally defined in an internal audit charter, consistent with the Mission of Internal Audit and the mandatory elements of the International Professional Practices Framework (the Core Principles for the Professional Practice of Internal Auditing, the Code of Ethics, the Standards, and the Definition of Internal Auditing). The chief audit executive must periodically review the internal audit charter and present it to senior management and the board for approval.

Interpretation:

The internal audit charter is a formal document that defines the internal audit activity's purpose, authority, and responsibility. The internal audit charter establishes the internal audit activity's position within the organization, including the nature of the chief audit executive's functional

---

МЕЃУНАРОДНИ СТАНДАРДИ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ИЗВРШУВАЊЕ НА ВНАТРЕШНА РЕВИЗИЈА (СТАНДАРДИ)

Атрибутивни стандарди

1000 - Цел, овластување и одговорност

Целта, овластувањето и одговорноста на активноста на внатрешна ревизија мора формално да бидат дефинирани во повелбата за внатрешна ревизија, во согласност со мисијата на внатрешна ревизија и задолжителните елементи на рамката за меѓународни професионални практики (Базичните принципи за професионално извршување на внатрешна ревизија, Кодексот на етика, стандардите и дефиницијата за внатрешна ревизија). Главниот извршен ревизор треба периодично да врши проверка на Повелбата за внатрешна ревизија и да ги презентираат на повисокото раководство и одборот за одобрување.

Толкување:

Повелбата за внатрешна ревизија е формален документ кој ја дефинира внатрешната ревизија целта, овластувањето и одговорноста. Повелбата за внатрешна ревизија ја утврдува позицијата на

Revised: October 2016

Effective: January 2017

| а Јане Сандански 88-4/7, 1000 Скопје, Македонија | м ++ 389 75 233 448 | е contact@aiam.org.mk | page 3 | 27

reporting relationship with the board; authorizes access to records, personnel, and physical properties relevant to the performance of engagements; and defines the scope of internal audit activities. Final approval of the internal audit charter resides with the board.

1000.A1 – The nature of assurance services provided to the organization must be defined in the internal audit charter. If assurances are to be provided to parties outside the organization, the nature of these assurances must also be defined in the internal audit charter.

1000.C1 – The nature of consulting services must be defined in the internal audit charter.

1010 – Recognizing Mandatory Guidance in the Internal Audit Charter

The mandatory nature of the Core Principles for the Professional Practice of Internal Auditing, the Code of Ethics, the Standards, and the Definition of Internal Auditing must be recognized in the internal audit charter. The chief audit executive should discuss the Mission of Internal Audit and the mandatory elements of the International Professional Practices Framework with senior management and the board.

1100 – Independence and Objectivity

The internal audit activity must be independent, and internal auditors must be objective in performing their work.

Interpretation:

Independence is the freedom from conditions that threaten the ability of the internal audit activity to carry out internal audit responsibilities in an unbiased manner. To achieve the degree of independence necessary to effectively carry out the responsibilities of the internal audit activity, the chief audit executive has direct and unrestricted access to senior management and the board. This can be achieved through a dual-reporting relationship. Threats to independence must be managed at the individual auditor, engagement, functional, and organizational levels.

Objectivity is an unbiased mental attitude that allows internal auditors to perform engagements in such a manner that they believe in their work product and that no quality compromises are made.

Objectivity requires that internal auditors do not subordinate their judgment on audit matters to others. Threats to objectivity must be managed at the individual auditor, engagement, functional, and organizational levels.

1110 – Organizational Independence

The chief audit executive must report to a level within the

внатрешната ревизија во рамките на организацијата, вклучувајќи ја природата на односот на функционално известување на Главниот извршен ревизор до одборот; овластува пристап до евиденцијата, персонал и физички имот во врска со извршувањето на ангажманите и го дефинира опфатот на активностите на внатрешната ревизија. Конечно одобрувањето на повелбата за внатрешна ревизија останува на одборот.

1000.A1 - Природата на услугите за уверувања обезбедени на организацијата треба да бидат дефинирани во повелбата за внатрешна ревизија. Ако уверувања треба да се обезбедат на страни надвор од организацијата, природата на овие уверувања исто така, мора да бидат дефинирани во повелбата за внатрешна ревизија.

1000.C1 - Природата на консултантските услуги мора да биде дефинирана во повелбата за внатрешна ревизија.

1010 - Препознавање задолжителни насоки во Повелбата за внатрешна ревизија

Задолжителноста на основните принципи за професионално извршување на внатрешна ревизија, Кодексот на етика, Стандардите и Дефиницијата за внатрешна ревизија мора да бидат признати во Повелбата за внатрешна ревизија. Главниот извршен ревизор треба да дискутира за мисијата на внатрешната ревизија и на задолжителните елементи од Меѓународната рамка за професионална пракса со повисокото раководство и одборот.

1100 - Независност и објективност

Активноста на внатрешна ревизија треба да биде независна, и внатрешните ревизори мора да бидат објективни при извршувањето на нивната работа.

Толкување:

Независноста е ослободување од услови кои се закануваат на способноста на активноста на внатрешната ревизија за извршување на одговорностите на внатрешната ревизија на непристрасен начин. За да се постигне степен на независност потребен за ефикасно извршување на одговорноста за активноста на внатрешната ревизија, главниот извршен ревизор има непосреден и неограничен пристап до повисокото раководство и одборот. Ова може да се постигне преку однос на двојно известување. Заканите на независноста мора да се управуваат на ниво на индивидуален ревизор, ангажман, функционалност и организациско нивоа.

Објективноста е непристрасен ментален став кој им овозможува на внатрешните ревизори да ги извршуваат ангажманите на таков начин што тие веруваат во производот од својата работа и дека не се направени компромиси на штета на квалитетот. Објективноста бара од внатрешните ревизори да не го потчинуваат нивното мислење за ревизорските прашања на други. Заканите за објективноста мора да се управува на индивидуално ревизор, ангажман, функционално и организациски нивоа.

1110 - Организациска независност

Главниот извршен ревизор треба да известува на ниво, во

Revised: October 2016

Effective: January 2017

| а Јане Санџански 88-4/7, 1000 Скопје, Македонија | м ++ 389 75 233 448 | е contact@aiam.org.mk | page 4 | 27

organization that allows the internal audit activity to fulfill its responsibilities. The chief audit executive must confirm to the board, at least annually, the organizational independence of the internal audit activity.

Interpretation:

Organizational independence is effectively achieved when the chief audit executive reports functionally to the board. Examples of functional reporting to the board involve the board:

- *Approving the internal audit charter.*
- *Approving the risk-based internal audit plan.*
- *Approving the internal audit budget and resource plan.*
- *Receiving communications from the chief audit executive on the internal audit activity's performance relative to its plan and other matters.*
- *Approving decisions regarding the appointment and removal of the chief audit executive.*
- *Approving the remuneration of the chief audit executive.*
- *Making appropriate inquiries of management and the chief audit executive to determine whether there are inappropriate scope or resource limitations.*

1110.A1 – The internal audit activity must be free from interference in determining the scope of internal auditing, performing work, and communicating results. The chief audit executive must disclose such interference to the board and discuss the implications.

1111 – Direct Interaction with the Board

The chief audit executive must communicate and interact directly with the board.

1112 – Chief Audit Executive Roles Beyond Internal Auditing

Where the chief audit executive has or is expected to have roles and/or responsibilities that fall outside of internal auditing, safeguards must be in place to limit impairments to independence or objectivity.

Interpretation:

The chief audit executive may be asked to take on additional roles and responsibilities outside of internal auditing, such as responsibility for compliance or risk management activities. These roles and responsibilities may impair, or appear to impair, the organizational independence of the internal audit activity or the individual objectivity of the internal auditor. Safeguards are those oversight activities, often undertaken by the board, to address these potential impairments, and may include such activities as periodically evaluating reporting lines and responsibilities and developing alternative processes to obtain assurance related to the areas of additional responsibility.

рамките на организацијата, кое им овозможува да се исполнат одговорностите на внатрешната ревизија. Главниот извршен ревизор мора да му ја потврди на одборот, најмалку еднаш годишно, организациската независност на активностите на внатрешната ревизија.

Толкување:

Организациска независност ефективно е остварена кога главниот внатрешен ревизор функционално известува до одборот. Примери за функционално известување до одборот го вклучуваат одборот во:

- *Одобрвање на повелбата за внатрешна ревизија.*
- *Одобрвање план за внатрешна ревизија базиран на ризици.*
- *Одобрвање на буџетот и планот за ресурсите на внатрешната ревизија.*
- *Добивање на извештај од главниот извршен ревизор за активоста на внатрешна ревизија поврзано со исполнување на планот и други прашања.*
- *Одобрвање на одлуките за именување и разрешување на Главниот извршен ревизор.*
- *Одобрвање на надоместок на главниот извршен ревизор.*
- *Правење на соодветни истраги од менаџментот и главниот извршен ревизор за да се утврди дали постои несоодветен обем или ограничување на ресурсите.*

1110.A1 - Активността на внатрешна ревизија треба да биде ослободена од вмешувања при одредување на опфатот на внатрешната ревизија, извршувањето на работата и објавувањето на резултатите. Главниот извршен ревизор мора да ги открие таквите вмешувања на одборот и да се дискутира за импликациите.

1111 - Директна интеракција со Управниот одбор

Главниот извршен ревизор треба да известува и да комуницира директно со одборот.

1112 - Улоги на Главниот извршен ревизор надвор од внатрешната ревизија

Каде што главниот извршен ревизор има или се очекува да имаат улога и / или одговорности кои се надвор на внатрешната ревизија, заштитни мерки мора да се воспостават за да се ограничи нарушувања на независноста или објективноста.

Толкување:

Од Главниот извршен ревизор може да биде побарано да презема дополнителни улоги и одговорности надвор на внатрешната ревизија, како одговорност за усогласеност или управување со ризик активности. Овие улоги и одговорности, може да ја нарушат или да се појавуваат како можност за нарушување, организациската независност на активността на внатрешната ревизија или индивидуалната објективноста на внатрешниот ревизор. Заштитните мерки се оние надзорни активности, често преземени од страна на одборот, да се справат со овие потенцијални нарушувања, и може да вклучува активности како што се периодично оценување на линиите на известување и одговорности и развој на алтернативни процеси со цел да се добијат уверувања кои се однесуваат на области на дополнителна одговорност.

1120 – Individual Objectivity

Internal auditors must have an impartial, unbiased attitude and avoid any conflict of interest.

Interpretation:

Conflict of interest is a situation in which an internal auditor, who is in a position of trust, has a competing professional or personal interest. Such competing interests can make it difficult to fulfill his or her duties impartially.

A conflict of interest exists even if no unethical or improper act results. A conflict of interest can create an appearance of impropriety that can undermine confidence in the internal auditor, the internal audit activity, and the profession. A conflict of interest could impair an individual's ability to perform his or her duties and responsibilities objectively.

1130 – Impairment to Independence or Objectivity

If independence or objectivity is impaired in fact or appearance, the details of the impairment must be disclosed to appropriate parties. The nature of the disclosure will depend upon the impairment.

Interpretation:

Impairment to organizational independence and individual objectivity may include, but is not limited to, personal conflict of interest, scope limitations, restrictions on access to records, personnel, and properties, and resource limitations, such as funding.

The determination of appropriate parties to which the details of an impairment to independence or objectivity must be disclosed is dependent upon the expectations of the internal audit activity's and the chief audit executive's responsibilities to senior management and the board as described in the internal audit charter, as well as the nature of the impairment.

1130.A1 – Internal auditors must refrain from assessing specific operations for which they were previously responsible. Objectivity is presumed to be impaired if an internal auditor provides assurance services for an activity for which the internal auditor had responsibility within the previous year.

1130.A2 – Assurance engagements for functions over which the chief audit executive has responsibility must be overseen by a party outside the internal audit activity.

1130.A3 – The internal audit activity may provide assurance services where it had previously performed consulting services, provided the nature of the consulting did not impair objectivity and provided individual objectivity is managed when assigning resources to the engagement.

1130.C1 – Internal auditors may provide consulting services relating to operations for which they had previous responsibilities.

1130.C2 – If internal auditors have potential impairments to independence or objectivity relating to proposed consulting services, disclosure must be made to the engagement

Revised: October 2016

Effective: January 2017

1120 - Индивидуална објективност

Внатрешните ревизори треба да имаат непристрасен, независен пристап и да избегнуваат било каков конфликт на интерес.

Толкување:

Конфликт на интереси е состојба во која внатрешниот ревизор, кој е во позиција на доверба, има професионален или личен интерес. Таквите конкурентните интереси може да направат да е тешко да ги исполни своите обврски непристрасно. Конфликт на интереси постои дури и ако нема неетички или неумесен акт резултати. Конфликт на интереси може да создаде изглед на неправилности што може да ја поткопа довербата во внатрешниот ревизор, активноста на внатрешна ревизија и професијата. Конфликт на интереси може да ја наруши способноста на поединецот да ги извршува своите должности и одговорности објективно.

1130 - Нарушување на независноста или објективноста

Доколку независноста или објективноста се нарушени во факти или изглед, деталите од нарушувањето мора да се откријат на соодветните страни. Природата на откривањето ќе зависи од нарушувањето.

Толкување:

Нарушување на организациската независност и индивидуалната објективност може да вклучуваат, но не се ограничени на, личен конфликт на интереси, ограничувања на опфатот, ограничување на пристап до евиденцијата, персоналот и имотот, како и ограничување на ресурсите, како што се финансирање. Утврдување на соодветни страни на кои треба да им се откриваат детали за нарушување на независноста или објективноста зависи од очекувањата на активноста на внатрешната ревизија и одговорностите на Главниот извршен ревизор спрема повисокото раководство и одборот како што е опишано во повелбата за внатрешна ревизија, и природата на оштетување.

1130.A1 - Внатрешните ревизори мора да се воздржат од проценување на специфичните операции за кои претходно биле одговорни. Објективноста се претпоставува дека е нарушена ако внатрешниот ревизор обезбедува услуги за уверување за активност за која внатрешниот ревизор бил одговорен во текот на претходната година.

1130.A2 - ангажмани за уверување за функции за кои главниот извршен ревизор има одговорност мора да бидат надгледувани од страна на субјект надвор од активноста на внатрешната ревизија.

1130.A3 - Активноста на внатрешна ревизија може да се обезбедат услуги за уверувања каде што претходно се давани консултантски услуги, доколку природата на консултациите не ја нарушат неговата објективност и доколку е обезбедена индивидуалната објективност при доделување на ресурсите за ангажман.

1130.C1 - Внатрешните ревизори може да даваат консултантски услуги во врска со активностите за кои претходно биле одговорни.

1130.C2 - Ако внатрешните ревизори имаат потенцијални нарушувања на независноста или објективноста во врска со предложените консултантски услуги, мора да се

client prior to accepting the engagement.

1200 – Proficiency and Due Professional Care

Engagements must be performed with proficiency and due professional care.

1210 – Proficiency

Internal auditors must possess the knowledge, skills, and other competencies needed to perform their individual responsibilities. The internal audit activity collectively must possess or obtain the knowledge, skills, and other competencies needed to perform its responsibilities.

Interpretation:

Proficiency is a collective term that refers to the knowledge, skills, and other competencies required of internal auditors to effectively carry out their professional responsibilities. It encompasses consideration of current activities, trends, and emerging issues, to enable relevant advice and recommendations. Internal auditors are encouraged to demonstrate their proficiency by obtaining appropriate professional certifications and qualifications, such as the Certified Internal Auditor designation and other designations offered by The Institute of Internal Auditors and other appropriate professional organizations.

1210.A1 – The chief audit executive must obtain competent advice and assistance if the internal auditors lack the knowledge, skills, or other competencies needed to perform all or part of the engagement.

1210.A2 – Internal auditors must have sufficient knowledge to evaluate the risk of fraud and the manner in which it is managed by the organization, but are not expected to have the expertise of a person whose primary responsibility is detecting and investigating fraud.

1210.A3 – Internal auditors must have sufficient knowledge of key information technology risks and controls and available technology-based audit techniques to perform their assigned work. However, not all internal auditors are expected to have the expertise of an internal auditor whose primary responsibility is information technology auditing.

1210.C1 – The chief audit executive must decline the consulting engagement or obtain competent advice and assistance if the internal auditors lack the knowledge, skills, or other competencies needed to perform all or part of the engagement.

1220 – Due Professional Care

Internal auditors must apply the care and skill expected of a reasonably prudent and competent internal auditor. Due professional care does not imply infallibility.

1220.A1 – Internal auditors must exercise due professional

направи обелоденување на клиентот пред да се прифати ангажманот.

1200 - Стручност и должно професионално внимание

Ангажманите треба да се спроведуваат со стручност и должно професионално внимание.

1210 - Стручност

Внатрешните ревизори мора да поседуваат знаење, вештини и други способности потребни за извршување на нивните индивидуални одговорности. Активноста на внатрешна ревизија треба заеднички да поседува или да стекне знаење, вештини и други способности потребни за извршување на своите обврски.

Толкување:

Знаењето, вештините, и другите способности претставуваат колективен термин којшто се однесува на професионалните способности и знаења коишто се бараат од внатрешните ревизори со цел ефективно да ги извршат своите професионални одговорности. Внатрешните ревизори се охрабруваат да ги демонстрираат своите способности и знаења преку добивање на соодветни професионални сертификати и квалификации, како што е сертификатот сертифициран/овластен внатрешен ревизор и други сертификати коишто ги нудат Институтот на внатрешни ревизори, како и други професионални организации.

1210.A1 - Главниот извршен ревизор треба да обезбеди соодветни совети и помош доколку на внатрешните ревизори им недостасува знаење, вештини или други способности потребни за вршење на сите или на дел од ангажманот.

1210.A2 - Внатрешните ревизори мора да имаат доволно знаење за да го проценат ризикот од измама и начинот на кој е раководен од страна на организацијата, но не се очекува да имаат стручноста на лице чија примарна одговорност е откривање и истражување на измама.

1210.A3 - Внатрешните ревизори мора да имаат доволно познавање на клучните ризици и контроли на информатичката технологија и достапни техники за ревизија базирани на технологија за да се изврши нивната доделена работа. Сепак, не сите внатрешни ревизори се очекува да имаат експертиза на внатрешен ревизор чија примарна одговорност е ревизија на информатичката технологија.

1210.C1 - Главниот извршен ревизор треба да го одбие консултантскиот ангажманот или да обезбеди компетентни совети и помош доколку на внатрешните ревизори им недостасува знаење, вештини или други способности потребни за вршење на сите или на дел од ангажманот.

1220 – Должно професионално внимание

Внатрешните ревизори мора да применуваат внимание и вештини кои се очекуваат од совесен и компетентен внатрешен ревизор. Должното професионално внимание не подразбира непогрешливост.

1220.A1 - Внатрешните ревизори мора да применуваат

Revised: October 2016

Effective: January 2017 | а Јане Сандански 88-4/7, 1000 Скопје, Македонија | м ++ 389 75 233 448 | е contact@aiam.org.mk | page 7 | 27

care by considering the:

- Extent of work needed to achieve the engagement's objectives.
- Relative complexity, materiality, or significance of matters to which assurance procedures are applied.
- Adequacy and effectiveness of governance, risk management, and control processes.
- Probability of significant errors, fraud, or noncompliance.
- Cost of assurance in relation to potential benefits.

1220.A2 – In exercising due professional care internal auditors must consider the use of technology-based audit and other data analysis techniques.

1220.A3 – Internal auditors must be alert to the significant risks that might affect objectives, operations, or resources. However, assurance procedures alone, even when performed with due professional care, do not guarantee that all significant risks will be identified.

1220.C1 – Internal auditors must exercise due professional care during a consulting engagement by considering the:

- Needs and expectations of clients, including the nature, timing, and communication of engagement results.
- Relative complexity and extent of work needed to achieve the engagement's objectives.
- Cost of the consulting engagement in relation to potential benefits.

1230 – Continuing Professional Development

Internal auditors must enhance their knowledge, skills, and other competencies through continuing professional development.

1300 – Quality Assurance and Improvement Program

The chief audit executive must develop and maintain a quality assurance and improvement program that covers all aspects of the internal audit activity.

Interpretation:

A quality assurance and improvement program is designed to enable an evaluation of the internal audit activity's conformance with the Standards and an evaluation of whether internal auditors apply the Code of Ethics. The program also assesses the efficiency and effectiveness of the internal audit activity and identifies opportunities for improvement. The chief audit executive should encourage board oversight in the quality assurance and improvement program.

1310 – Requirements of the Quality Assurance and Improvement Program

The quality assurance and improvement program must include both internal and external assessments.

Revised: October 2016

Effective: January 2017

должно професионално внимание водејќи сметка за:

- Опсегот на работа потребна да се постигнат целите на ангажманот.
- Релативната комплексност, материјалност, или значење на работите на кои се применуваат постапките за утврдување.
- Адекватноста и ефикасноста на управување, управување со ризик и контрола на процеси.
- Можноста за значајни грешки, измама или за непочитување.
- Трошоци за утврдување во однос на потенцијалните користи.

1220.A2 - При вршењето на должно професионално внимание внатрешните ревизори мора да земат во предвид употреба на ревизија базирана на технологија и други техники за анализа на податоци.

1220.A3 - Внатрешните ревизори мора да бидат внимателни за значителни ризици кои можат да влијаат на целите, работењето или ресурсите. Сепак, самостојно процедурата за утврдување, дури и кога е извршувана со должно професионално внимание, не гарантира дека ќе бидат идентификувани сите значајни ризици.

1220.C1 - Внатрешните ревизори мора да применуваат должно професионално внимание за време на консултантскиот ангажман, водејќи сметка за:

- Потребите и очекувањата на клиентите, вклучувајќи ја природата, временскиот распоред и комуникација за резултатите од ангажманот.
- Релативната комплексност и обемот на работа потребна да се постигнат целите на ангажманот.
- Трошокот на консултантскиот ангажман во однос на потенцијалните придобивки.

1230 - Континуиран професионален развој

Внатрешните ревизори треба да ги подобрат своите знаења, вештини и други способности низ постојан професионален развој.

1300 - Обезбедување на Потврда за квалитет и Програма за подобрување

Главниот извршен ревизор треба да развие и одржува системи за квалитет и програма за попредување која ќе ги покрива сите аспекти од активноста на внатрешната ревизија.

Толкување:

Обезбедување на квалитет и програмите за подобрување се дизајнирани да им овозможат проценка на усогласеноста на активноста на внатрешната ревизија со Стандардите и проценка на тоа дали внатрешните ревизори го применуваат Кодексот на етика. Програмата, исто така, ја проценува ефикасноста и ефективноста на активноста на внатрешна ревизија и ги идентификува можностите за подобрување. Главниот извршен ревизор треба да го охрабри надзорниот одбор во обезбедување на квалитет и програма за напредување.

1310 – Барањз за Потврда за квалитет и Програма за подобрување

Потврдата за квалитет и Програмата подобрување мора

1311 – Internal Assessments

Internal assessments must include:

- Ongoing monitoring of the performance of the internal audit activity.
- Periodic self-assessments or assessments by other persons within the organization with sufficient knowledge of internal audit practices.

Interpretation:

Ongoing monitoring is an integral part of the day-to-day supervision, review, and measurement of the internal audit activity.

Ongoing monitoring is incorporated into the routine policies and practices used to manage the internal audit activity and uses processes, tools, and information considered necessary to evaluate conformance with the Code of Ethics and the Standards.

Periodic assessments are conducted to evaluate conformance with the Code of Ethics and the Standards. Sufficient knowledge of internal audit practices requires at least an understanding of all elements of the International Professional Practices Framework.

1312 – External Assessments

External assessments must be conducted at least once every five years by a qualified, independent assessor or assessment team from outside the organization. The chief audit executive must discuss with the board:

- The form and frequency of external assessment.
- The qualifications and independence of the external assessor or assessment team, including any potential conflict of interest.

Interpretation:

External assessments may be accomplished through a full external assessment, or a self-assessment with independent external validation. The external assessor must conclude as to conformance with the Code of Ethics and the Standards; the external assessment may also include operational or strategic comments.

A qualified assessor or assessment team demonstrates competence in two areas: the professional practice of internal auditing and the external assessment process. Competence can be demonstrated through a mixture of experience and theoretical learning. Experience gained in organizations of similar size, complexity, sector or industry, and technical issues is more valuable than less relevant experience. In the case of an assessment team, not all members of the team need to have all the competencies; it is the team as a whole that is qualified.

The chief audit executive uses professional judgment when assessing whether an assessor or assessment team demonstrates sufficient competence to be qualified.

An independent assessor or assessment team means not having either an actual or a perceived conflict of interest and not being a part of, or under the control of, the organization to which the internal audit activity belongs. The chief audit executive should encourage board oversight in the external assessment to reduce perceived or potential conflicts of interest.

да вклучува и внатрешна и надворешна проценка.

1311 - Внатрешни проценки

Внатрешните проценки мора да содржат:

- Тековно следење на извршувањето на активноста на внатрешната ревизија.
- Периодични само-проценки и проценки од страна на други лица во организацијата со доволно познавање на практиките на внатрешна ревизија.

Толкување:

Тековното следење е составен дел на надзор на ден-за-ден, преглед и мерење на активноста на внатрешната ревизија. Тековното следење е ставена на рутинските политики и практики кои се користат за да се управува со активноста на внатрешна ревизија и користи процеси, алатки и информации кои се сметаат за неопходни да се оцени усогласеноста со Кодексот на етика и Стандардите.

Периодични проценки се изведуваат за да се оцени усогласеноста со Кодексот на етика и Стандардите.

Доволно познавање на практиките на внатрешната ревизија бара барем разбирање на сите елементи од Меѓународната рамка за професионална пракса.

1312 - Надворешни проценки

Надворешните проценки мора да се вршат најмалку еднаш на пет години од страна на квалификуван, независен оценувач или тим за оценка надвор од организацијата. Главниот извршен ревизор мора да разговара со одборот за:

- Формата и зачестеноста на екстерно оценување.
- Квалификациите и независноста на надворешните оценувачи или оценувачкиот тим, вклучувајќи го и секој потенцијален конфликт на интереси.

Толкување:

Надворешните проценки можат да се постигнат преку целосна надворешна проценка, или самооценување со независно надворешна вреднување. Надворешните оценувачи мора да заклучат за усогласеноста со Кодексот на етика и стандарди; на надворешна проценка може да се вклучат и оперативни или стратешки коментари.

Квалификувани оценувачи или оценувачкиот тим треба да покаже компетентност во две области:

професионално извршување на внатрешна ревизија и процесот на надворешна проценка. Надлежност може да се искаже преку спој на искуство и теоретско учење. Искуството стекнато во организации од слична големина, комплексноста, сектор или индустрија, како и технички прашања е повеќе вредни од помалку релевантно искуство. Тимот за проценка, а не сите членови на тимот треба да ги имаат сите надлежности; односно тимот како целина, е тој што е квалификуван.

Главниот извршен ревизор го користи професионално проценување кога се проценува дали оценувач или оценка тим покажува доволно компетентност да се квалификува.

Независен оценувач или оценувачкиот тим значи да немате ниту една вистински или согледува конфликт на интереси и не се дел од, или под контрола на, организацијата на која припаѓа активноста на

1320 – Reporting on the Quality Assurance and Improvement Program

The chief audit executive must communicate the results of the quality assurance and improvement program to senior management and the board. Disclosure should include:

- The scope and frequency of both the internal and external assessments.
- The qualifications and independence of the assessor(s) or assessment team, including potential conflicts of interest.
- Conclusions of assessors.
- Corrective action plans.

Interpretation:

The form, content, and frequency of communicating the results of the quality assurance and improvement program is established through discussions with senior management and the board and considers the responsibilities of the internal audit activity and chief audit executive as contained in the internal audit charter. To demonstrate conformance with the Code of Ethics and the Standards, the results of external and periodic internal assessments are communicated upon completion of such assessments, and the results of ongoing monitoring are communicated at least annually. The results include the assessor's or assessment team's evaluation with respect to the degree of conformance.

1321 – Use of “Conforms with the International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing”

Indicating that the internal audit activity conforms with the International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing is appropriate only if supported by the results of the quality assurance and improvement program.

Interpretation:

The internal audit activity conforms with the Code of Ethics and the Standards when it achieves the outcomes described therein. The results of the quality assurance and improvement program include the results of both internal and external assessments. All internal audit activities will have the results of internal assessments. Internal audit activities in existence for at least five years will also have the results of external assessments.

1322 – Disclosure of Non-conformance

When non-conformance with the Code of Ethics or the Standards impacts the overall scope or operation of the internal audit activity, the chief audit executive must disclose the non-conformance and the impact to senior management and the board.

внатрешната ревизија.

Главниот извршен ревизор треба да го охрабри надзорниот одбор во надгледување на надворешното оценување за да се намалат видливите или потенцијални конфликти на интереси.

1320 - Известување со Потврда за квалитет и Програма за подобрување

Главниот извршен ревизор треба да известува за резултатите за обезбедување на квалитет и програма за напредување до повисокото раководство и одборот. Обелоденувањето треба да содржи:

- Обемот и зачестеноста на двете внатрешната и надворешната проценка.
- Квалификациите и независноста на оценувачот (ите) или тимот за оцена, вклучувајќи ги и потенцијалните конфликти на интереси.
- Заклучоци на проценителите.
- Корективни акциони планови.

Толкување:

Формата, содржината и фреквенцијата на известување за резултатите од програмата за обезбедување на квалитет и подобрување е воспоставена преку дискусија со високиот менаџмент и одборот и ја разгледува одговорноста на активноста на внатрешна ревизија и Главниот извршен ревизор како што се содржани во повелбата за внатрешна ревизија. Да се демонстрира усогласеност со Кодексот на етика и Стандардите, резултатите од надворешните и периодичните внатрешни проценки се доставени по завршувањето на таквите проценки и резултатите од тековното следење се соопштуваат најмалку еднаш годишно. Резултатите вклучува евалуација на проценителот или тимот за проценка во однос на степенот на усогласеност.

1321 - Употреба на "Согласност со Меѓународните стандарди за професионално извршување на внатрешната ревизија"

Покажува дека активноста на внатрешната ревизија е во согласност со Меѓународните стандарди за професионално извршување на внатрешна ревизија е соодветно само ако е поддржано со резултатите од обезбедување на квалитет и програма за подобрување.

Толкување:

Активноста на внатрешна ревизија е во согласност со Кодексот на етика и стандарди кога ги постигнува резултатите опишани во него. Резултатите од обезбедување на квалитет и подобрување ги вклучуваат резултатите од внатрешни и надворешни проценки. Сите активности на внатрешната ревизија ќе имаат резултатите од внатрешни проценки. Активностите на внатрешната ревизија во постоењето од најмалку пет години, исто така, ќе имаат резултатите од надворешните проценки.

1322 - Обелоденување на неусогласеност

Кога неусогласеноста со Кодексот на етика, или влијанијата на стандардите на целокупното работење на активноста на внатрешната ревизија, Главниот извршен ревизор треба да ја открие неусогласеноста и влијанието, на повисокото раководство и одборот.

Revised: October 2016

Effective: January 2017

| а Јане Сандански 88-4/7, 1000 Скопје, Македонија | м ++ 389 75 233 448 | е contact@aiam.org.mk | page 10 | 27

2000 – Managing the Internal Audit Activity

The chief audit executive must effectively manage the internal audit activity to ensure it adds value to the organization.

Interpretation:

The internal audit activity is effectively managed when:

- It achieves the purpose and responsibility included in the internal audit charter.
- It conforms with the Standards.
- Its individual members conform with the Code of Ethics and the Standards.
- It considers trends and emerging issues that could impact the organization.

The internal audit activity adds value to the organization and its stakeholders when it considers strategies, objectives, and risks; strives to offer ways to enhance governance, risk management, and control processes; and objectively provides relevant assurance.

2010 – Planning

The chief audit executive must establish a risk-based plan to determine the priorities of the internal audit activity, consistent with the organization's goals.

Interpretation:

To develop the risk-based plan, the chief audit executive consults with senior management and the board and obtains an understanding of the organization's strategies, key business objectives, associated risks, and risk management processes. The chief audit executive must review and adjust the plan, as necessary, in response to changes in the organization's business, risks, operations, programs, systems, and controls.

2010.A1 – The internal audit activity's plan of engagements must be based on a documented risk assessment, undertaken at least annually. The input of senior management and the board must be considered in this process.

2010.A2 – The chief audit executive must identify and consider the expectations of senior management, the board, and other stakeholders for internal audit opinions and other conclusions.

2010.C1 – The chief audit executive should consider accepting proposed consulting engagements based on the engagement's potential to improve management of risks, add value, and improve the organization's operations. Accepted engagements must be included in the plan.

2000 - Раководење со службата за внатрешна ревизија

Главниот извршен ревизор мора ефективно да управува со активноста на внатрешната ревизија да се осигура дека додава вредност на организацијата.

Толкување:

Активноста на внатрешна ревизија е управувана ефективно, кога:

- Се постигнува целта и одговорностите вклучени во повелбата за внатрешна ревизија.
- Имаогласност со Стандардите.
- Поединечните членови се во согласност со Кодексот на етика и Стандардите.
- Ги разгледува трендовите и новите прашања што би можеле да влијаат на организацијата.

Активноста на внатрешна ревизија, додава вредност на организацијата и нејзините учесници кога разгледува стратегии, цели и ризици; стреми да им понуди начини за подобрување на управување, управување со ризик и контрола; и објективно обезбедува релевантно уверувања.

2010 - Планирање

Главниот извршен ревизор треба да воспостави план базиран на ризик за да ги определи приоритетите на активноста на внатрешната ревизија, согласно целите на организацијата.

Толкување:

Да развие план базиран на ризик, Главниот извршен ревизор се консултира со повисокото раководство и одборот и стекнува разбирање на стратегиите на организацијата, клучните бизнис цели, поврзаните ризици и процеси за управување со ризикот. Главниот извршен ревизор мора да ги разгледа и да се приспособат на планот, како што е потребно, како одговор на промените во бизнисот, ризиците, операциите, програмите, системите и контролите на организацијата.

2010.A1 - Планот на ангажманот за активноста на внатрешната ревизија мора да се базира на документирана проценка на ризикот, најмалку еднаш годишно. За информирањето на повисокото раководство и одборот мора да се смета во овој процес.

2010.A2 - Главниот извршен ревизор мора да ги идентификува и земе во предвид очекувањата на повисокото раководство, одборот и другите иматели на удели за мислењата на внатрешната ревизија и други заклучоци.

2010.C1 - Главниот извршен ревизор мора да го разгледа прифаќањето на предложените консултантски ангажмани врз основа на потенцијалот на ангажманот за подобрување на управувањето со ризиците, степенот на додадена вредност и можноста да го подобрат работењето на организацијата. Прифатените ангажмани мора да бидат вклучени во планот.

2020 – Communication and Approval

The chief audit executive must communicate the internal audit activity's plans and resource requirements, including significant interim changes, to senior management and the board for review and approval. The chief audit executive must also communicate the impact of resource limitations.

2030 – Resource Management

The chief audit executive must ensure that internal audit resources are appropriate, sufficient, and effectively deployed to achieve the approved plan.

Interpretation:

Appropriate refers to the mix of knowledge, skills, and other competencies needed to perform the plan. Sufficient refers to the quantity of resources needed to accomplish the plan. Resources are effectively deployed when they are used in a way that optimizes the achievement of the approved plan.

2040 – Policies and Procedures

The chief audit executive must establish policies and procedures to guide the internal audit activity.

Interpretation:

The form and content of policies and procedures are dependent upon the size and structure of the internal audit activity and the complexity of its work.

2050 – Coordination and Reliance

The chief audit executive should share information, coordinate activities, and consider relying upon the work of other internal and external assurance and consulting service providers to ensure proper coverage and minimize duplication of efforts.

Interpretation:

In coordinating activities, the chief audit executive may rely on the work of other assurance and consulting service providers. A consistent process for the basis of reliance should be established, and the chief audit executive should consider the competency, objectivity, and due professional care of the assurance and consulting service providers.

The chief audit executive should also have a clear understanding of the scope, objectives, and results of the work performed by other providers of assurance and consulting services. Where reliance is placed on the work of others, the chief audit executive is still accountable and responsible for ensuring adequate support for conclusions and opinions reached by the internal audit activity.

2060 – Reporting to Senior Management and the Board

The chief audit executive must report periodically to senior management and the board on the internal audit activity's purpose, authority, responsibility, and performance relative

Revised: October 2016

Effective: January 2017

2020 - Известување и одобрување

Главниот извршен ревизор треба да информира за планот на активноста на внатрешната ревизија и потребните ресурси, вклучувајќи ги и значајните повремени промени, на повисокото раководство и одборот за преглед и одобрување. Главниот извршен ревизор исто така мора да известува за влијанието на ограниченоста на ресурсите.

2030 - Управување со ресурси

Главниот извршен ревизор мора да осигура дека ресурсите на внатрешната ревизија се соодветни, доволни и ефективно искористени за да се постигне одобриениот план.

Толкување:

Соодветно се однесува на мешавина на знаења, вештини и други способности потребни за извршување на планот. Доволни се однесува на количината на ресурсите потребни за остварување на планот. Ресурсите се ефективно искористени кога се користи на начин кој го оптимизира остварувањето на одобриениот план.

2040 - Политики и процедури

Главниот извршен ревизор треба да воспостави политики и процедури за да раководи со активноста на внатрешната ревизија.

Толкување:

Формата и содржината на политиките и процедурите зависи од големината и структурата на активноста на внатрешната ревизија и сложеноста на нејзината работа.

2050 - Координација и Ослопување

Главниот извршен ревизор треба да ги сподели информациите, да ги координира активностите, и да разгледа да се потпре врз работата на други внатрешни и надворешни даватели на услуги за уверувања и консултантски услуги за да се обезбеди правилно покривање и да го минимизира дуплирањето на напорите.

Толкување:

Во координација на активностите, главниот извршен ревизор може да се потпре на работата на други даватели на услуги за уверување и консалтинг услуги. Треба да се воспостави конзистентен процес врз основа на доверба и Главниот извршен ревизор треба да ја разгледа компетентноста, објективноста и соодветната професионална грижа на давателите на услугите за уверување и консалтинг услугите. Главниот извршен ревизор треба да имаат јасно разбирање на обемот, целите и резултатите од извршената работа од страна на други даватели на услуги за уверувања и консултантски услуги. Каде се потпира на работата на другите, главниот извршен ревизор се уште е одговорен за обезбедување на соодветна поддршка за заклучоци и мислења до кои се стига со активноста на внатрешната ревизија.

2060 - Известување до повисокото раководство и одборот

Главниот извршен ревизор треба да известува до повисокото раководство и одборот за целта на активноста

to its plan and on its conformance with the Code of Ethics and the Standards. Reporting must also include significant risk and control issues, including fraud risks, governance issues, and other matters that require the attention of senior management and/or the board.

Interpretation:

The frequency and content of reporting are determined collaboratively by the chief audit executive, senior management, and the board. The frequency and content of reporting depends on the importance of the information to be communicated and the urgency of the related actions to be taken by senior management and/or the board.

The chief audit executive's reporting and communication to senior management and the board must include information about:

- *The audit charter.*
- *Independence of the internal audit activity.*
- *The audit plan and progress against the plan.*
- *Resource requirements.*
- *Results of audit activities.*
- *Conformance with the Code of Ethics and the Standards, and action plans to address any significant conformance issues.*
- *Management's response to risk that, in the chief audit executive's judgment, may be unacceptable to the organization.*

These and other chief audit executive communication requirements are referenced throughout the Standards.

2070 – External Service Provider and Organizational Responsibility for Internal Auditing

When an external service provider serves as the internal audit activity, the provider must make the organization aware that the organization has the responsibility for maintaining an effective internal audit activity.

Interpretation:

This responsibility is demonstrated through the quality assurance and improvement program which assesses conformance with the Code of Ethics and the Standards.

2100 – Nature of Work

The internal audit activity must evaluate and contribute to the improvement of the organization's governance, risk management, and control processes using a systematic, disciplined, and risk-based approach. Internal audit credibility and value are enhanced when auditors are proactive and their evaluations offer new insights and consider future impact.

2110 – Governance

The internal audit activity must assess and make appropriate recommendations to improve the organization's governance processes for:

- Making strategic and operational decisions.
- Overseeing risk management and control.

Revised: October 2016

Effective: January 2017

на внатрешната ревизија, овластувања, одговорност, како и ефикасноста во врска со планот и за неговата усогласеност со Кодексот на етика и Стандардите. Известувањето мора да вклучува значајни прашања поврзани со ризик и контрола, вклучувајќи ризици од измама, прашањата поврзани со управувањето, како и други прашања кои бараат внимание на повисокото раководство и / или одборот.

Толкување:

Зачестеноста и содржината на известувањето се утврди заеднички од страна на Главниот ревизор шефот, високиот менаџмент, и одборот. Зачестеноста и содржината на известувањето зависи од важноста на информациите што ќе бидат доставени и итноста на соодветни активности што треба да се преземат од страна на високиот менаџмент и / или одборот.

Известувањето на Главниот извршен ревизор и комуникацијата со повисокото раководство и одборот мора да вклучува информации за:

- повелбата за ревизија.
  - Независноста на активноста на внатрешната ревизија.
  - ревизорскиот план и напредокот во однос на планот.
  - потребите за ресурси.
  - Резултатите од ревизорските активности.
  - Усогласеноста со Кодексот на етика и Стандардите и акциони планови за решавање на сите значајни прашања за сообразност.
  - одговор на менаџментот на ризикот, по судот на Главниот извршен ревизор, може да биде неприфатлив за организацијата.
- Овие и други потреби за известување на главниот извршен ревизор се разгледани низ стандардите.

2070 - Надворешни даватели на услуги и организациска одговорност за внатрешна ревизија

Кога надворешен давател на услуги служи како активност на внатрешна ревизија, давателот мора да се направи организација свесна дека организацијата има одговорност за одржување на активноста на внатрешната ревизија да биде ефективна.

Толкување:

Оваа одговорност се демонстрира преку квалитетот на програмата за уверување и подобрување која ја оценува усогласеноста со Кодексот на етика и Стандардите.

2100 - Природа на работата

Активноста на внатрешна ревизија мора да ја процени и да придонесе за подобрување на управувањето на организацијата, управување со ризик и контрола на процеси со користење на систематски, дисциплиниран и ризик-базирани пристап. Кредибилитетот и вредноста на внатрешната ревизија, се засилени кога ревизорите се проактивни и нивните проценки нудат нови сознанија и ги земаат во предвид идните влијанија.

2110 - Управување

Активноста на внатрешна ревизија мора да процени и да даде соодветни препораки за подобрувања на процесите на раководење на организацијата за:

- Донесување на стратешки и оперативни одлуки.
- Надгледување на управување и контрола на ризикот.

- Promoting appropriate ethics and values within the organization.
- Ensuring effective organizational performance management and accountability.
- Communicating risk and control information to appropriate areas of the organization.
- Coordinating the activities of, and communicating information among, the board, external and internal auditors, other assurance providers, and management.

2110.A1 – The internal audit activity must evaluate the design, implementation, and effectiveness of the organization's ethics-related objectives, programs, and activities.

2110.A2 – The internal audit activity must assess whether the information technology governance of the organization supports the organization's strategies and objectives.

2120 – Risk Management

The internal audit activity must evaluate the effectiveness and contribute to the improvement of risk management processes.

Interpretation:

Determining whether risk management processes are effective is a judgment resulting from the internal auditor's assessment that:

- Organizational objectives support and align with the organization's mission.
- Significant risks are identified and assessed.
- Appropriate risk responses are selected that align risks with the organization's risk appetite.
- Relevant risk information is captured and communicated in a timely manner across the organization, enabling staff, management, and the board to carry out their responsibilities.

The internal audit activity may gather the information to support this assessment during multiple engagements. The results of these engagements, when viewed together, provide an understanding of the organization's risk management processes and their effectiveness.

Risk management processes are monitored through ongoing management activities, separate evaluations, or both.

2120.A1 – The internal audit activity must evaluate risk exposures relating to the organization's governance, operations, and information systems regarding the:

- Achievement of the organization's strategic objectives.
- Reliability and integrity of financial and operational information.
- Effectiveness and efficiency of operations and programs.
- Safeguarding of assets.
- Compliance with laws, regulations, policies, procedures, and contracts.

- Промовирање на соодветна етика и вредности во рамките на организацијата.
- Обезбедување на ефективно организациско управување со перформансите и одговорност.
- Соопштување на информации со ризик и контрола на соодветни области на организацијата.
- Координирање на активностите, како и комуникација на информации помеѓу, одборот, надворешните и внатрешните ревизори, други даватели на услуги за уверување, и за управување.

2110.A1 - Активноста на внатрешна ревизија мора да го процени дизајнот, имплементацијата, како и ефикасноста на целите на организацијата поврзани со етиката, програмите и активностите.

2110.A2 - Активноста на внатрешна ревизија мора да процени дали управувањето на информатичката технологија на организацијата ги поддржува стратегиите и целите на организацијата.

2120 - Управување со ризици

Активноста на внатрешна ревизија треба да ја процени ефикасноста и да придонесе за подобрување на процесите за управување со ризик.

Толкување:

Утврдувањето дали процесите за управување со ризикот се ефикасни е одлука која е резултат од проценката на внатрешниот ревизор дека:

- Поддршка на организациските цели и да ги усогласат со мисијата на организацијата.
- Значајни ризици се идентификувани и проценети.
- Соодветни одговори со ризици се избрани ризици кои ги усогласат со апетитот за ризик на организацијата.
- Релевантни информации за ризик е опфатен и доставен навремено низ организацијата, овозможувајќи им на вработените, менаџментот и одборот за извршување на своите обврски.

Активноста на внатрешна ревизија може да собере информации за поддршка на оваа проценка во текот на повеќе ангажмани. Резултатите од овие ангажмани, кога се гледаат заедно, да обезбедува разбирање на процесите за управување со ризик на организацијата и нивната ефикасност.

Процесите за управување со ризици се следат преку тековни активности на управување, посебни проценки, или и двете.

2120.A1 - Активноста на внатрешна ревизија мора да ја процени изложеноста на ризик поврзана со управувањето со организацијата, работењето и информациските системи во однос на:

- Остварување на стратешките цели на организацијата.
- Веродостојноста и интегритетот на финансиските и оперативните информации.
- Ефективноста и ефикасноста на работењето и програмите.
- Заштита на средствата.
- Усогласеност со законите, прописите, политиките, процедурите и договорите.

2120.A2 – The internal audit activity must evaluate the potential for the occurrence of fraud and how the organization manages fraud risk.

2120.C1 – During consulting engagements, internal auditors must address risk consistent with the engagement's objectives and be alert to the existence of other significant risks.

2120.C2 – Internal auditors must incorporate knowledge of risks gained from consulting engagements into their evaluation of the organization's risk management processes.

2120.C3 – When assisting management in establishing or improving risk management processes, internal auditors must refrain from assuming any management responsibility by actually managing risks.

2130 – Control

The internal audit activity must assist the organization in maintaining effective controls by evaluating their effectiveness and efficiency and by promoting continuous improvement.

2130.A1 – The internal audit activity must evaluate the adequacy and effectiveness of controls in responding to risks within the organization's governance, operations, and information systems regarding the:

- Achievement of the organization's strategic objectives.
- Reliability and integrity of financial and operational information.
- Effectiveness and efficiency of operations and programs.
- Safeguarding of assets.
- Compliance with laws, regulations, policies, procedures, and contracts.

2130.C1 – Internal auditors must incorporate knowledge of controls gained from consulting engagements into evaluation of the organization's control processes.

2200 – Engagement Planning

Internal auditors must develop and document a plan for each engagement, including the engagement's objectives, scope, timing, and resource allocations. The plan must consider the organization's strategies, objectives, and risks relevant to the engagement.

2201 – Planning Considerations

In planning the engagement, internal auditors must consider:

- The strategies and objectives of the activity being reviewed and the means by which the activity controls its performance.
- The significant risks to the activity's objectives, resources, and operations and the means by which the potential

2120.A2 - Активноста на внатрешна ревизија мора да го процени потенцијалот за појава на измами и како организацијата управува со ризикот од измама.

2120.C1 - Во текот на консултантските ангажмани, внатрешните ревизори мора да се однесуваат на ризикот согласно целите на ангажманот и да внимаваат на постоењето на други значителни ризици.

2120.C2 - Внатрешните ревизори мора да го вклучат знаењето за ризиците добиено од консултантските ангажмани во нивната проценка на процесите за управување со ризик на организацијата.

2120.C3 - Кога им помага на управување во воспоставување или подобрување на процесите за управување со ризик, внатрешните ревизори мора да се воздржат од преземање одговорност за управување со всушност управување со ризиците.

2130 - Контрола

Активноста на внатрешна ревизија треба да и помогне на организацијата во одржувањето на ефективни контроли со проценка на нивната ефективност и ефикасност и преку промоција на континуирано подобрување.

2130.A1 - Активноста на внатрешна ревизија треба да ја процени адекватноста и ефективноста на контролите во справувањето со ризиците во управувањето, работењето и информациските системи на организацијата во однос на:

- Остварување на стратешките цели на организацијата.
- Веродостојноста и интегритетот на финансиските и оперативните информации.
- Ефективноста и ефикасноста на работењето и програмите.
- Заштита на средствата.
- Усогласеност со законите, прописите, политиките, процедурите и договорите.

2130.C1 - Внатрешните ревизори мора да го вклучат знаењето за контролите добиено од консултантските ангажмани во процесот на оценување на контролните процеси на организацијата.

2200 - Планирање на ангажманот

Внатрешните ревизори мора да се развијат и документираат план за секој ангажман, вклучувајќи ги и целите на ангажманот, обем, време, и распределба на ресурсите. Планот треба да ги земе во предвид стратегиите на организацијата, целите и ризиците релевантни за ангажманот.

2201 - Планирање размислувања

Во планирањето на ангажманот, внатрешните ревизори мора да се земат предвид:

- Стратегиите и целите на активноста која се прегледува и средствата со кои активноста ја контролира нејзината изведба.
- Значајните ризици на целите на активноста, ресурси и операции и средствата со кои потенцијалното влијание на

Revised: October 2016

Effective: January 2017

| а Јане Сандански 88-4/7, 1000 Скопје, Македонија | м ++ 389 75 233 448 | е contact@aiam.org.mk | page 15 | 27

impact of risk is kept to an acceptable level.

- The adequacy and effectiveness of the activity's governance, risk management, and control processes compared to a relevant framework or model.
- The opportunities for making significant improvements to the activity's governance, risk management, and control processes.

2201.A1 – When planning an engagement for parties outside the organization, internal auditors must establish a written understanding with them about objectives, scope, respective responsibilities, and other expectations, including restrictions on distribution of the results of the engagement and access to engagement records.

2201.C1 – Internal auditors must establish an understanding with consulting engagement clients about objectives, scope, respective responsibilities, and other client expectations. For significant engagements, this understanding must be documented.

2210 – Engagement Objectives

Objectives must be established for each engagement.

2210.A1 – Internal auditors must conduct a preliminary assessment of the risks relevant to the activity under review. Engagement objectives must reflect the results of this assessment.

2210.A2 – Internal auditors must consider the probability of significant errors, fraud, noncompliance, and other exposures when developing the engagement objectives.

2210.A3 – Adequate criteria are needed to evaluate governance, risk management, and controls. Internal auditors must ascertain the extent to which management and/or the board has established adequate criteria to determine whether objectives and goals have been accomplished. If adequate, internal auditors must use such criteria in their evaluation. If inadequate, internal auditors must identify appropriate evaluation criteria through discussion with management and/or the board.

Interpretation:

Types of criteria may include:

- *Internal (e.g., policies and procedures of the organization).*
- *External (e.g., laws and regulations imposed by statutory bodies).*
- *Leading practices (e.g., industry and professional guidance).*

2210.C1 – Consulting engagement objectives must address governance, risk management, and control processes to the extent agreed upon with the client.

2210.C2 – Consulting engagement objectives must be consistent with the organization's values, strategies, and objectives.

2220 – Engagement Scope

Revised: October 2016

Effective: January 2017

ризикот се одржува на задоволително ниво.

- На адекватноста и ефикасноста на управувањето на активността, управување со ризик и контрола на процесите во споредба со релевантната рамка или модел.
- Моќностите за значајни подобрувања на активността на управување, управување со ризик и контрола на процеси.

2201.A1 - Кога се планира ангажманот за страни надвор од организацијата, внатрешните ревизори мора да воспостават писмено разбирање со нив за целите, опфатот, соодветните одговорности и други очекувања, вклучувајќи и ограничување на распределбата на резултатите од ангажманот и пристап до евиденцијата за ангажманот.

2201.C1 - Внатрешните ревизори мора да воспостават разбирање со клиентите за консултантски ангажман за целите, опфатот, соодветните одговорности, и другите очекувања на клиентот. За значајни ангажмани, ова разбирање треба да бидат документирани.

2210 - Цели на ангажманот

Мора да се утврдат целите за секој ангажман.

2210.A1 - Внатрешните ревизори мора да извршат прелиминарна проценка на ризиците релевантни за активността која се прегледува. Целите на ангажманот треба да ги одразуваат резултатите од оваа проценка.

2210.A2 - Внатрешните ревизори мора да се разгледа можноста за значајни грешки, измама, несогласеност, и други изложености кога ги развива целите на ангажманот.

2210.A3 - Потребни се соодветни критериуми за проценка на управувањето, управување со ризик и контрола. Внатрешните ревизори треба да го утврдат степенот до кој менаџментот и / или одборот имаат воспоставено соодветни критериуми за да се утврди дали целите се остварени. Доколку се соодветни, внатрешните ревизори мора да ги користат таквите критериуми при нивната проценка. Доколку се несоодветни, внатрешните ревизори мора да идентификуваат соодветни критериуми за проценка преку дискусија со раководството и / или одборот.

Толкување:

Типовите на критериуми може да вклучуваат:

- *Внатрешни (на пример, политиките и процедурите на организацијата).*
- *Надворешен (на пример, законите и прописите наметнати од страна на статутарни тела).*
- *Водечките практики (на пример, професионални насоки и насоки во индустријата).*

2210.C1 - Целите на консултантскиот ангажман мора да се однесуваат на управувањето, управувањето со ризик и контрола на процеси до степен до кој е договорено со клиентот.

2210.C2 - Целите на консултантскиот ангажман треба да биде во согласност со вредностите на организацијата, стратегии и цели.

2220 - Опфат на ангажманот

The established scope must be sufficient to achieve the objectives of the engagement.

2220.A1 – The scope of the engagement must include consideration of relevant systems, records, personnel, and physical properties, including those under the control of third parties.

2220.A2 – If significant consulting opportunities arise during an assurance engagement, a specific written understanding as to the objectives, scope, respective responsibilities, and other expectations should be reached and the results of the consulting engagement communicated in accordance with consulting standards.

2220.C1 – In performing consulting engagements, internal auditors must ensure that the scope of the engagement is sufficient to address the agreed-upon objectives. If internal auditors develop reservations about the scope during the engagement, these reservations must be discussed with the client to determine whether to continue with the engagement.

2220.C2 – During consulting engagements, internal auditors must address controls consistent with the engagement's objectives and be alert to significant control issues.

2230 – Engagement Resource Allocation

Internal auditors must determine appropriate and sufficient resources to achieve engagement objectives based on an evaluation of the nature and complexity of each engagement, time constraints, and available resources.

Interpretation:

Appropriate refers to the mix of knowledge, skills, and other competencies needed to perform the engagement. Sufficient refers to the quantity of resources needed to accomplish the engagement with due professional care.

2240 – Engagement Work Program

Internal auditors must develop and document work programs that achieve the engagement objectives.

2240.A1 – Work programs must include the procedures for identifying, analyzing, evaluating, and documenting information during the engagement. The work program must be approved prior to its implementation, and any adjustments approved promptly.

2240.C1 – Work programs for consulting engagements may vary in form and content depending upon the nature of the engagement.

2300 – Performing the Engagement

Internal auditors must identify, analyze, evaluate, and document sufficient information to achieve the engagement's objectives.

Воспоставениот опфат треба да биде доволен за да се постигнат целите на ангажманот.

2220.A1 - Опфатот на ангажманот треба да вклучи разгледување на релевантни системи, евиденции, персонал и физички имот, вклучувајќи ги и оние кои се под контрола на трети страни.

2220.A2 - Ако се појават значајни можности за консултации во текот на ангажман за уверување, специфично писмено разбирање за целите, опфатот, соодветните одговорности и други очекувања треба да се постигне, а резултатите на консултантскиот ангажман доставени во согласност со консултантски стандарди.

2220.C1 - При извршувањето на консултантските ангажмани, внатрешните ревизори треба да осигураат дека опфатот на ангажманот е доволен да се одговори на договорените цели. Ако внатрешните ревизори покажат сомневања во врска со опфатот за време на ангажманот, за ова треба да се разговара со клиентот за да се одлучи дали да се продолжи со ангажманот.

2220.C2 - Во текот на консултантските ангажмани, внатрешните ревизори треба да се осврнат на контролите согласно целите на ангажманот и да биде подготвен за значајни прашања за контрола.

2230 - Алокација на средствата за ангажманот

Внатрешните ревизори мора да утврдат соодветни и доволни ресурси за постигнување на целите на ангажманот врз основа на проценката на природата и комплексноста на секој ангажман, временските ограничувања и расположивите средства.

Толкување:

Соодветно се однесува на мешавина на знаење, вештини и други способности потребни за да се изврши ангажманот. Доволни се однесува на количината на ресурсите потребни за остварување на ангажманот со соодветна професионална грижа.

2240 - Програма за работа на ангажманот

Внатрешните ревизори мора да развијат и да документираат работни програми кои ќе ги постигнат целите на ангажманот.

2240.A1 - Програмите за работа мора да содржи процедури за идентификување, анализа, проценка и документирање на информации за време на ангажманот. Работната програма мора да биде одобрена пред нејзиното спроведување, и сите прилагодувања навремено да се одобрат.

2240.C1 - Работните програми за консултантските ангажмани може да варираат во форма и содржина во зависност од природата на ангажманот.

2300 - Извршување на ангажманот

Внатрешните ревизори мора да идентификуваат, анализираат, проценуваат и документираат доволно информации за да се постигнат целите на ангажманот.

Revised: October 2016

Effective: January 2017

| а Јане Сандански 88-4/7, 1000 Скопје, Македонија | м ++ 389 75 233 448 | е contact@aiam.org.mk | page 17 | 27

2310 – Identifying Information

Internal auditors must identify sufficient, reliable, relevant, and useful information to achieve the engagement's objectives.

Interpretation:

Sufficient information is factual, adequate, and convincing so that a prudent, informed person would reach the same conclusions as the auditor. Reliable information is the best attainable information through the use of appropriate engagement techniques. Relevant information supports engagement observations and recommendations and is consistent with the objectives for the engagement. Useful information helps the organization meet its goals.

2320 – Analysis and Evaluation

Internal auditors must base conclusions and engagement results on appropriate analyses and evaluations.

2330 – Documenting Information

Internal auditors must document sufficient, reliable, relevant, and useful information to support the engagement results and conclusions.

2330.A1 – The chief audit executive must control access to engagement records. The chief audit executive must obtain the approval of senior management and/or legal counsel prior to releasing such records to external parties, as appropriate.

2330.A2 – The chief audit executive must develop retention requirements for engagement records, regardless of the medium in which each record is stored. These retention requirements must be consistent with the organization's guidelines and any pertinent regulatory or other requirements.

2330.C1 – The chief audit executive must develop policies governing the custody and retention of consulting engagement records, as well as their release to internal and external parties. These policies must be consistent with the organization's guidelines and any pertinent regulatory or other requirements.

2340 – Engagement Supervision

Engagements must be properly supervised to ensure objectives are achieved, quality is assured, and staff is developed.

Interpretation:

The extent of supervision required will depend on the proficiency and experience of internal auditors and the complexity of the engagement. The chief audit executive has overall responsibility for supervising the engagement, whether performed by or for the internal audit activity, but may designate appropriately experienced members of the internal audit activity to perform the review. Appropriate evidence of supervision is documented and retained.

2310 - Идентификација на информациите

Внатрешните ревизори мора да идентификуваат доволни, веродостојни, релевантни и корисни информации за да се постигнат целите на ангажманот.

Толкување:

Доволно информации се фактички, соодветни и убедливи, така што разумното информирано лице би дошло до истите заклучоци како ревизорот. Веродостојни информации се најдобрите можни информации преку користење на соодветни техники на ангажман. Релевантни информации ги поддржува наодите и препораките од ангажманот и е во согласност со целите на ангажманот. Корисни информации и помагаат на организацијата да ги оствари своите цели.

2320 - Анализа и оценка

Внатрешните ревизори треба да ги базираат заклучоците и резултатите од ангажманот на соодветни анализи и проценки.

2330 - Документирање на информациите

Внатрешните ревизори мора да документира доволни, веродостојни, релевантни и корисни информации за поддршка на резултатите од ангажманот и заклучоците.

2330.A1 - Главниот извршен ревизор треба да го контролира пристапот до евиденцијата за ангажманот. Главниот извршен ревизор треба да добие одобрение од вишото раководство и / или правната служба пред да ја стави таквата евиденција на увид на надворешни страни, како што е соодветно.

2330.A2 - Главниот извршен ревизор треба да развие барања за зачувување на евиденцијата за ангажманот, без оглед на медиумот на кој се чува секој рекорд. Овие барања за зачувување мора да биде во согласност со насоките на организацијата и сите поврзани регулативни или други барања.

2330.C1 - Главниот извршен ревизор треба да развие политики со кои се регулира чување и задржување на консултантски евиденцијата за ангажманот, како и нивното ослободување на внатрешни и надворешни страни. Овие политики мора да бидат во согласност со напатствијата на организацијата и сите поврзани регулативни или други барања.

2340 - Надзор на ангажманот

Ангажманите треба правилно да бидат надгледувани за да се осигура дека целите се постигнати, квалитетот е осигуран и персоналот се надоградува.

Толкување:

Обемот на потребниот надзор ќе зависи од способноста и искуството на внатрешните ревизори и сложеноста на ангажманот. Главниот извршен ревизор има целосна одговорност за надгледување на ангажманот, без разлика дали се врши од страна на или за активноста на внатрешна ревизија, но може да одреди соодветно искусни членови на активноста на внатрешната ревизија за вршење на ревизија.

Revised: October 2016

Effective: January 2017 | а Јане Сандански 88-4/7, 1000 Скопје, Македонија | м ++ 389 75 233 448 | е contact@aiam.org.mk | page 18 | 27

2400 – Communicating Results

Internal auditors must communicate the results of engagements.

2410 – Criteria for Communicating

Communications must include the engagement's objectives, scope, and results.

2410.A1 – Final communication of engagement results must include applicable conclusions, as well as applicable recommendations and/or action plans. Where appropriate, the internal auditors' opinion should be provided. An opinion must take into account the expectations of senior management, the board, and other stakeholders and must be supported by sufficient, reliable, relevant, and useful information.

Interpretation:

Opinions at the engagement level may be ratings, conclusions, or other descriptions of the results. Such an engagement may be in relation to controls around a specific process, risk, or business unit. The formulation of such opinions requires consideration of the engagement results and their significance.

2410.A2 – Internal auditors are encouraged to acknowledge satisfactory performance in engagement communications.

2410.A3 – When releasing engagement results to parties outside the organization, the communication must include limitations on distribution and use of the results.

2410.C1 – Communication of the progress and results of consulting engagements will vary in form and content depending upon the nature of the engagement and the needs of the client.

2420 – Quality of Communications

Communications must be accurate, objective, clear, concise, constructive, complete, and timely.

Interpretation:

Accurate communications are free from errors and distortions and are faithful to the underlying facts. Objective communications are fair, impartial, and unbiased and are the result of a fair-minded and balanced assessment of all relevant facts and circumstances.

Clear communications are easily understood and logical, avoiding unnecessary technical language and providing all significant and relevant information.

Concise communications are to the point and avoid unnecessary elaboration, superfluous detail, redundancy, and wordiness.

Constructive communications are helpful to the engagement client and the organization and lead to improvements where needed. Complete communications lack nothing that is essential to the target audience and include all significant and relevant information and

2400 - Известување за резултатите

Внатрешните ревизори мора да ги комуницира резултатите од ангажманите.

2410 - Критериуми за известување

Известувањето мора да ги вклучи целите на ангажманот, обемот и резултатите.

2410.A1 - Конечното известување за резултатите од ангажманот мора да ги содржи соодветните заклучоци, како и соодветните препораки и / или акциски планови. Каде што е соодветно, треба да се обезбеди мислење на внатрешниот ревизор. Мислењето мора да ги земе во предвид очекувањата на повисокото раководство, одборот и другите засегнати страни и мора да биде поддржана од доволни, веродостојни, релевантни и корисни информации.

Толкување:

Мислењата на ниво на ангажман може да биде рејтинзи, заклучоци или други описи на резултатите. Ваквиот ангажман може да биде во однос на контролите околу специфичен процес, ризик, или деловна единица. Формулацијата на ваквите мислења бара разгледување на резултатите од ангажманот и нивната важност.

2410.A2 - Внатрешните ревизори се охрабруваат да признаат задоволителни перформанси во комуникацијата за ангажманот.

2410.A3 - При ослободување на резултатите од ангажманот на страни надвор од организацијата, известувањето мора да содржи ограничувања на дистрибуцијата и користењето на резултатите.

2410.C1 - Известувањето за напредокот и резултатите од консултантските ангажмани ќе биде различно во форма и содржина во зависност од природата на ангажманот и потребите на клиентот.

2420 - Квалитет на известувањето

Известувањето мора да биде точно, објективно, јасно, концизно, конструктивно, комплетно и навремено.

Толкување:

Точно известување е ослободено од грешки и искривувања и е верно на основните факти. Објективно известување е фер, непристрасно и објективно и се резултат на фер и урамнотежена проценка на сите релевантни факти и околности. Јасно известување е лесно разбирливо и логично, со избегнување на непотребен технички јазик и обезбедување на сите значајни и релевантни информации. Концизно известување е до точка и се избегнуваат непотребни елаборации, излишни детали, вишоци, и премногу зборови. Конструктивно известување е корисно за клиентот на ангажманот и на организацијата и води до подобрување каде што е потребно. Целосно известување, не му недостасува ништо што е од суштинско значење за целната публика и ги вклучува сите значајни и релевантни информации и забелешки за

observations to support recommendations and conclusions. Timely communications are opportune and expedient, depending on the significance of the issue, allowing management to take appropriate corrective action.

2421 – Errors and Omissions

If a final communication contains a significant error or omission, the chief audit executive must communicate corrected information to all parties who received the original communication.

2430 – Use of “Conducted in Conformance with the International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing”

Indicating that engagements are “conducted in conformance with the International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing” is appropriate only if supported by the results of the quality assurance and improvement program.

2431 – Engagement Disclosure of Non-conformance

When non-conformance with the Code of Ethics or the Standards impacts a specific engagement, communication of the results must disclose the:

- Principle(s) or rule(s) of conduct of the Code of Ethics or the Standard(s) with which full conformance was not achieved.
- Reason(s) for non-conformance.
- Impact of non-conformance on the engagement and the communicated engagement results.

2440 – Disseminating Results

The chief audit executive must communicate results to the appropriate parties.

Interpretation:

The chief audit executive is responsible for reviewing and approving the final engagement communication before issuance and for deciding to whom and how it will be disseminated. When the chief audit executive delegates these duties, he or she retains overall responsibility.

2440.A1 – The chief audit executive is responsible for communicating the final results to parties who can ensure that the results are given due consideration.

2440.A2 – If not otherwise mandated by legal, statutory, or regulatory requirements, prior to releasing results to parties outside the organization the chief audit executive must:

- Assess the potential risk to the organization.
- Consult with senior management and/or legal counsel as appropriate.
- Control dissemination by restricting the use of the results.

2440.C1 – The chief audit executive is responsible for communicating the final results of consulting engagements to clients.

2440.C2 – During consulting engagements, governance, risk management, and control issues may be identified.

Revised: October 2016

Effective: January 2017

| а Јане Сандански 88-4/7, 1000 Скопје, Македонија | м ++ 389 75 233 448 | е contact@aiam.org.mk | page 20 | 27

поддршка на препораки и заклучоци. Навремено известување е опортуно и целисходно, зависно од значењето на проблемот, овозможувајќи му на раководството да преземе соодветни корективни мерки.

2421 - Грешки и пропусти

Ако конечното известување содржи значителна грешка или пропуст, Главниот извршен ревизор треба да ја пренесе точната информација на сите страни кои го примиле оригиналното известување.

2430 - Примена на "Извршено во согласност со Меѓународните стандарди за професионално извршување на внатрешната ревизија"

Покажува дека ангажмани се "спроведена во согласност со Меѓународните стандарди за професионално извршување на внатрешната ревизија" е соодветен само ако е поддржано од страна на резултатите од обезбедување на квалитет и програма за напредување.

2431 - Обелоденување неусогласеност на ангажманот

Кога неусогласеноста со Кодексот на етика и Стандардите влијае врз специфичен ангажман, известувањето за резултатите треба да ги открие:

- Принцип (и) или правило (а) на спроведување на Кодексот на етика или стандард (и) со кои не е постигната целосна усогласеност.
- Причина (и) за неусогласеноста.
- Влијание на неусогласеноста врз ангажманот и соопштени резултатите од ангажманот.

2440 - Доставување на резултатите

Главниот извршен ревизор треба да ги достави резултатите до соодветните страни.

Толкување:

Главниот извршен ревизор е одговорен за разгледување и одобрување на финалниот Извештај од ангажманот пред издавање и за одлучување на кого и како ќе биде доставен. Кога Главниот извршен ревизор ги делегира овие должности, тој или таа ја задржува целосната одговорност.

2440.A1 - Главниот извршен ревизор е одговорен за известување за конечните резултати до странките кои може осигура дека на резултатите им се даде должно внимание.

2440.A2 - Ако не е поинаку обврзано со законски, статутарни или регулаторни барања, пред да се издадат резултатите на страни надвор од организацијата на Главниот извршен ревизор треба:

- Процени потенцијалниот ризик за организацијата.
- Да се консултира со повисокото раководство и / или правната служба како што е соодветно.
- Контрола на ширењето со ограничување на користењето на резултатите.

2440.C1 - Главниот извршен ревизор е одговорен за известување на клиентите за конечните резултати од консултантските ангажмани.

Whenever these issues are significant to the organization, they must be communicated to senior management and the board.

2450 – Overall Opinions

When an overall opinion is issued, it must take into account the strategies, objectives, and risks of the organization; and the expectations of senior management, the board, and other stakeholders. The overall opinion must be supported by sufficient, reliable, relevant, and useful information.

Interpretation:

The communication will include:

- *The scope, including the time period to which the opinion pertains.*
- *Scope limitations.*
- *Consideration of all related projects, including the reliance on other assurance providers.*
- *A summary of the information that supports the opinion.*
- *The risk or control framework or other criteria used as a basis for the overall opinion.*
- *The overall opinion, judgment, or conclusion reached. The reasons for an unfavorable overall opinion must be stated.*

2500 – Monitoring Progress

The chief audit executive must establish and maintain a system to monitor the disposition of results communicated to management.

2500.A1 – The chief audit executive must establish a follow-up process to monitor and ensure that management actions have been effectively implemented or that senior management has accepted the risk of not taking action.

2500.C1 – The internal audit activity must monitor the disposition of results of consulting engagements to the extent agreed upon with the client.

2600 – Communicating the Acceptance of Risks

When the chief audit executive concludes that management has accepted a level of risk that may be unacceptable to the organization, the chief audit executive must discuss the matter with senior management. If the chief audit executive determines that the matter has not been resolved, the chief audit executive must communicate the matter to the board.

Interpretation:

The identification of risk accepted by management may be observed through an assurance or consulting engagement, monitoring progress on actions taken by management as a result of prior engagements, or other means. It is not the responsibility of the chief audit executive to resolve the risk.

2440.C2 - Во текот на консултантските ангажмани, управување, управување со ризик и контрола, прашања може да се идентификуваат. Кога овие проблеми се значајни за организацијата, тие мора да бидат доставени до повисокото раководство и одборот.

2450 - Генерално Мислење

Кога се издава генерално мислење, тоа мора да се земат во предвид стратегиите, целите и ризиците на организацијата; и очекувањата на повисокото раководство, одборот и други иматели на удели. Целокупната мислење мора да биде поддржана од доволни, веродостојни, релевантни и корисни информации.

Толкување:

Известувањата ќе вклучуваат:

- *Обемот, вклучително и временскиот период на кој се однесува мислењето.*
  - *ограничувања на опфатот.*
  - *Разгледување на сите поврзани проекти, вклучувајќи и потпирање на други даватели на услуги за уверувања.*
  - *Краток преглед на информациите што го поддржува мислењето.*
  - *рамка на контролата на ризик и конт или други критериуми кои се користат како основа за генералното мислење.*
  - *Добиеното Генерално мислење, проценка, и заклучок.*
- Причините за неповолно Генерално мислење мора да бидат наведени.*

2500 - Следење на напредокот

Главниот извршен ревизор треба да воспостави и одржува систем за следење на распоредот на резултатите доставени до раководството.

2500.A1 - Главниот извршен ревизор треба да воспостави понатамошен процес за да надгледува и да се обезбеди дека активностите на раководството се ефективно имплементирани или дека високиот менаџмент го прифатил ризикот од преземање акција.

2500.C1 - Активноста на внатрешна ревизија мора да го надгледува распоредот на резултатите од ангажманите за консултации до степен до кој е договорено со клиентот.

2600 - Известување за прифаќање на ризици

Кога главниот извршен ревизор констатира дека раководството прифатило ниво на ризик кој е неприфатлив за организацијата, Главниот извршен ревизор треба да разговараат за ова прашање со вишото раководство. Ако главниот извршен ревизор утврди дека прашањето не е решено, Главниот извршен ревизор треба да комуницира за оваа работа со одборот.

Толкување:

Идентификацијата на прифатен ризик од страна на раководството може да се забележи преку утврдување или консултантски ангажман за, следење на напредокот на активностите преземени од страна на раководството, како резултат на претходни ангажмани, или други средства. Не е во надлежност на Главниот извршен ревизор решавањето на ризикот.

Glossary

Add Value

The internal audit activity adds value to the organization (and its stakeholders) when it provides objective and relevant assurance, and contributes to the effectiveness and efficiency of governance, risk management, and control processes.

Adequate Control

Present if management has planned and organized (designed) in a manner that provides reasonable assurance that the organization's risks have been managed effectively and that the organization's goals and objectives will be achieved efficiently and economically.

Assurance Services

An objective examination of evidence for the purpose of providing an independent assessment on governance, risk management, and control processes for the organization. Examples may include financial, performance, compliance, system security, and due diligence engagements.

Board

The highest level governing body (e.g., a board of directors, a supervisory board, or a board of governors or trustees) charged with the responsibility to direct and/or oversee the organization's activities and hold senior management accountable. Although governance arrangements vary among jurisdictions and sectors, typically the board includes members who are not part of management. If a board does not exist, the word "board" in the Standards refers to a group or person charged with governance of the organization. Furthermore, "board" in the Standards may refer to a committee or another body to which the governing body has delegated certain functions (e.g., an audit committee).

Charter

The internal audit charter is a formal document that defines the internal audit activity's purpose, authority, and responsibility. The internal audit charter establishes the internal audit activity's position within the organization; authorizes access to records, personnel, and physical properties relevant to the performance of engagements; and defines the scope of internal audit activities.

Chief Audit Executive

Chief audit executive describes the role of a person in a senior position responsible for effectively managing the internal audit activity in accordance with the internal audit charter and the mandatory elements of the International Professional Practices Framework. The chief audit executive or others reporting to the chief audit executive

---

Речник

Додадена вредност

Активноста на внатрешна ревизија, додава вредност на организацијата (и нејзините учесници) кога таа обезбедува објективно и релевантно утврдување, и придонесува за ефикасноста и ефикасноста на управување, управување со ризик, и процесите за контрола.

Соодветна контрола

Е присутна доколку менаџментот ја има испланирано и организирано (дизајнирано) на начин кој дава разумно уверување дека ризиците на организацијата се управува ефикасно и дека целите на организацијата ќе се постигнат ефикасно и економично.

Услуги за уверување

Објективна проверка на доказот со цел за обезбедување на независна проценка на управувањето, управувањето со ризик и контрола на процесите за организацијата. Примери може да вклучат финансиски, перформанси, усогласеност, систем за безбедност, и ангажмани за длабинска анализа.

Одбор

Највисоко ниво на управно тело (на пример, на одборот на директори, односно надзорниот одбор или одборот на гувернери или доверители) има за задача да го води и / или да ги надгледува активностите на организацијата и го држат високиот менаџмент одговорен. Иако аранжмани за управување се разликуваат помеѓу законодавства и сектори, обично одборот вклучува членови кои не се дел од раководството. Ако одбор не постои, зборот "одбор" во Стандардите се однесува на група или лице одговорни за управувањето на организацијата. Покрај тоа, "одборот" во стандарди може да се однесува на Комитет или друго тело на кои органот за управување делегирал одредени функции (на пример, одбор за ревизија).

Повелба

Повелбата за внатрешна ревизија е формален документ кој ја дефинира целта, овластувањето и одговорноста на внатрешната ревизија. Повелбата за внатрешна ревизија ја утврдува позицијата на внатрешната ревизија во рамките на организацијата; овластува пристап до евиденцијата, персонал и физички имот важен за извршувањето на ангажманите; и го дефинира опфатот на активностите на внатрешната ревизија.

Главен извршен ревизор

Главниот извршен ревизор ја опишува улогата на личност на висока позиција одговорен за ефикасно управување на активноста на внатрешната ревизија во согласност со

Revised: October 2016

Effective: January 2017 | a Јане Сандански 88-4/7, 1000 Скопје, Македонија | м ++ 389 75 233 448 | е contact@aiam.org.mk | page 22 | 27

will have appropriate professional certifications and qualifications. The specific job title and/or responsibilities of the chief audit executive may vary across organizations.

Code of Ethics

The Code of Ethics of The Institute of Internal Auditors (IIA) are Principles relevant to the profession and practice of internal auditing, and Rules of Conduct that describe behavior expected of internal auditors. The Code of Ethics applies to both parties and entities that provide internal audit services. The purpose of the Code of Ethics is to promote an ethical culture in the global profession of internal auditing.

Compliance

Adherence to policies, plans, procedures, laws, regulations, contracts, or other requirements.

Conflict of Interest

Any relationship that is, or appears to be, not in the best interest of the organization. A conflict of interest would prejudice an individual's ability to perform his or her duties and responsibilities objectively.

Consulting Services

Advisory and related client service activities, the nature and scope of which are agreed with the client, are intended to add value and improve an organization's governance, risk management, and control processes without the internal auditor assuming management responsibility. Examples include counsel, advice, facilitation, and training.

Control

Any action taken by management, the board, and other parties to manage risk and increase the likelihood that established objectives and goals will be achieved. Management plans, organizes, and directs the performance of sufficient actions to provide reasonable assurance that objectives and goals will be achieved.

Control Environment

The attitude and actions of the board and management regarding the importance of control within the organization. The control environment provides the discipline and structure for the achievement of the primary objectives of the system of internal control. The control environment includes the following elements:

- Integrity and ethical values.
- Management's philosophy and operating style.
- Organizational structure.
- Assignment of authority and responsibility.
- Human resource policies and practices.
- Competence of personnel.

Control Processes

The policies, procedures (both manual and automated), and activities that are part of a control framework, designed and operated to ensure that risks are contained within the level that an organization is willing to accept.

повелбата за внатрешна ревизија и задолжителните елементи од Меѓународната рамка за професионална пракса. Главниот извршен ревизор или други што известуваат до Главниот извршен ревизор ќе имаат соодветни професионални сертификати и квалификации. Името на работната позиција и обврските на главниот извршен ревизор може да се разликуваат во организации.

Кодекс на етика

Кодексот на етика на Институтот за внатрешни ревизори (IIA) се принципи релевантни за професијата и практиката на внатрешна ревизија и правила на однесување кои го опишуваат однесувањето кое се очекува од внатрешните ревизори. Кодексот на етика се однесува на двете страни и на субјектите кои обезбедуваат услуги на внатрешна ревизија. Целта на Етичкиот кодекс е да промовира етичка култура во глобалната професија на внатрешна ревизија.

Усогласеност

Придржување кон политиките, плановите, процедурите, законите, прописите, договори, или други барања.

Конфликт на интереси

Било кој однос кој е, или се чини, не е во најдобар интерес за организацијата. Конфликт на интереси би наштетил на способноста на поединецот да ги извршува своите задачи и одговорности.

Консултантски услуги

Советодавните активности и активностите на услуги на клиенти, природата и обемот на кои се договорени со клиентот, имаат за цел да придонесе во подобрување на управувањето на една организација, управување со ризик и контрола на процеси без внатрешниот ревизор да ја преземе одговорноста за управување. Примерите вклучуваат консултации, совети, олеснување и обука.

Контрола

Секоја активност преземена од страна на раководството, одборот, и другите страни за управување со ризик и да се зголеми веројатноста дека поставените цели ќе се постигнат. Управување на плановите, организирање и ја насочува изведбата на потребните активности за да се обезбеди разумно уверување дека целите ќе бидат остварени.

Контрола на опкружувањето

Однесувањето и активностите на одборот и менаџментот во врска со значењето на контролата во рамките на организацијата. Контролната средина обезбедува дисциплина и структура за постигнување на основните цели на системот на внатрешна контрола. Контролното опкружување ги вклучува следните елементи:

- Интегритет и етички вредности.
- Филозофија и стил на работење на раководството.
- Организациска структура.
- Доделување на надлежност и одговорност.
- Кадровските политики и практики.
- Компетентноста на персоналот.

Контрола на процеси

Политиките, процедурите (рочно и автоматски), како и активности кои се дел од контролната рамка, дизајнирани

Revised: October 2016

Effective: January 2017 | а Јане Сандански 88-4/7, 1000 Скопје, Македонија | м ++ 389 75 233 448 | е contact@aiam.org.mk | page 23 | 27

Core Principles for the Professional Practice of Internal Auditing

The Core Principles for the Professional Practice of Internal Auditing are the foundation for the International Professional Practices Framework and support internal audit effectiveness.

Engagement

A specific internal audit assignment, task, or review activity, such as an internal audit, control self-assessment review, fraud examination, or consultancy. An engagement may include multiple tasks or activities designed to accomplish a specific set of related objectives.

Engagement Objectives

Broad statements developed by internal auditors that define intended engagement accomplishments.

Engagement Opinion

The rating, conclusion, and/or other description of results of an individual internal audit engagement, relating to those aspects within the objectives and scope of the engagement.

Engagement Work Program

A document that lists the procedures to be followed during an engagement, designed to achieve the engagement plan.

External Service Provider

A person or firm outside of the organization that has special knowledge, skill, and experience in a particular discipline.

Fraud

Any illegal act characterized by deceit, concealment, or violation of trust. These acts are not dependent upon the threat of violence or physical force. Frauds are perpetrated by parties and organizations to obtain money, property, or services; to avoid payment or loss of services; or to secure personal or business advantage.

Governance

The combination of processes and structures implemented by the board to inform, direct, manage, and monitor the activities of the organization toward the achievement of its objectives.

Impairment

Impairment to organizational independence and individual objectivity may include personal conflict of interest, scope limitations, restrictions on access to records, personnel, and properties, and resource limitations (funding).

Independence

The freedom from conditions that threaten the ability of the internal audit activity to carry out internal audit responsibilities in an unbiased manner.

и управувани за да се обезбеди дека ризиците се задржани во рамките на ниво што една организација е подготвена да го прифати.

Основни принципи за професионално извршување на внатрешна ревизија

Базичните принципи за професионално извршување на внатрешна ревизија се основа за меѓународна рамка за професионална пракса и поддршка на ефективността на внатрешната ревизија.

Ангажман

Специфичен распоред на внатрешната ревизијата, задача или преглед, како што се внатрешна ревизија, контрола на прегледот за самопроценка, истражување на измама, или консултации. Ангажманот може да вклучува повеќе задачи или активности дизајнирани да постигнат специфична група на поврзани цели.

Цели на ангажманот

Широк опсег на извештаи изработени од страна на внатрешните ревизори кои ги дефинираат планираните достигнувања на ангажманот.

Мислење

Рејтинг, заклучок, и / или други опис на резултатите од поединечниот ангажман за внатрешна ревизија, кои се однесуваат на овие аспекти во рамките на целите и опфатот на ангажманот.

Програма за работа на ангажманот

Документ во кој се наведени правилата кои се применуваат за време на ангажманот, дизајнирани да се постигне планот на ангажманот.

Надворешни Даватели на услуги

Лице или фирма надвор од организација која има посебни знаења, вештини и искуство во одредена дисциплина.

Измама

Секое противправно дело се карактеризира со измама, прикривање или прекршување на довербата. Овие активности не се во зависност од закана од насилство или физичка сила. Измамите се извршуваат од страна на лица и организации за да се добие пари, имот или услуги; за да се избегне плаќање или губење на услуги; или да се обезбеди лични или бизнис предности.

Управување

Комбинацијата на процеси и структури имплементирани од страна на одборот да се информираат, насочуваат, управуваат и да ги следи активностите на организацијата кон остварување на своите цели.

Нарушување

Нарушување на организациската независност и индивидуалната објективност може да вклучува личен конфликт на интереси, ограничувања на опфатот, ограничување на пристап до евиденцијата, персоналот и имотот, како и ограничување на ресурсите (финансирање).

Независност

Слободата од условите кои се закануваат на способноста

Revised: October 2016

Effective: January 2017 | а Јане Сандански 88-4/7, 1000 Скопје, Македонија | м ++ 389 75 233 448 | е contact@aiam.org.mk | page 24 | 27

на активноста на внатрешната ревизија за извршување на одговорностите на внатрешната ревизија во непристрасен начин.

Information Technology Controls

Controls that support business management and governance as well as provide general and technical controls over information technology infrastructures such as applications, information, infrastructure, and people.

Information Technology Governance

Consists of the leadership, organizational structures, and processes that ensure that the enterprise's information technology supports the organization's strategies and objectives.

Internal Audit Activity

A department, division, team of consultants, or other practitioner(s) that provides independent, objective assurance and consulting services designed to add value and improve an organization's operations. The internal audit activity helps an organization accomplish its objectives by bringing a systematic, disciplined approach to evaluate and improve the effectiveness of governance, risk management and control processes.

International Professional Practices Framework

The conceptual framework that organizes the authoritative guidance promulgated by The IIA. Authoritative guidance is composed of two categories – (1) mandatory and (2) recommended.

Must

The Standards use the word "must" to specify an unconditional requirement.

Objectivity

An unbiased mental attitude that allows internal auditors to perform engagements in such a manner that they believe in their work product and that no quality compromises are made. Objectivity requires that internal auditors do not subordinate their judgment on audit matters to others.

Overall Opinion

The rating, conclusion, and/or other description of results provided by the chief audit executive addressing, at a broad level, governance, risk management, and/or control processes of the organization. An overall opinion is the professional judgment of the chief audit executive based on the results of a number of individual engagements and other activities for a specific time interval.

Risk

The possibility of an event occurring that will have an impact on the achievement of objectives. Risk is measured in terms of impact and likelihood.

Risk Appetite

The level of risk that an organization is willing to accept.

Контроли на Информатичка технологија

Контроли кои го поддржуваат бизнис менаџмент и управување, како и обезбедување на општи и технички контроли на инфраструктурата на информатичката технологија, како што се апликации, информации, инфраструктура, како и луѓето.

Управување на Информатичката технологија

Се состои од лидерство, организациски структури и процеси кои осигуруваат дека информатичката технологија на претпријатието ги поддржува стратегиите и целите на организацијата.

Активност на внатрешна ревизија

Сектор, оддел, тим на консултанти или други практиканти (а) кои обезбедуваат независни, објективни утврдувања и консултантски услуги со цел да придонесе во подобрувањето на работењето на организацијата. Активноста на внатрешна ревизија и помага на организацијата да ги оствари своите цели преку систематски, дисциплиниран пристап за проценка и подобрување на ефикасноста на управување, управување со ризик и контрола на процеси.

Меѓународна рамка професионални практики

Концептуалната рамка која го организира авторитетен насоки изгласан од страна на IIA. Авторитетен водство се состои од две категории - (1) задолжително и (2) се препорачува.

Мора да

Стандардите го користат зборот "мора" да се утврдат безусловно барање.

Објективност

Непристрасен ментален став кој им овозможува на внатрешните ревизори да ги извршуваат ангажманите на таков начин што тие веруваат во својата работа и дека нема квалитет компромиси се направени. Објективноста бара од внатрешните ревизори не се потчинуваат нивното мислење за ревизорските прашања на другите.

Генералното мислење

Рејтинг, заклучок, и / или други опис на резултатите предвидени од страна на главниот извршен ревизор адресирање, во широка ниво, управување, управување со ризик, и / или контрола на процесите на организацијата. Целокупната мислење е професионално расудување на Главниот извршен ревизор врз основа на резултатите од бројни поединечни ангажмани и други активности за одреден временски интервал.

Ризик

Можноста за настан кој ќе има влијание на остварувањето на целите. Ризикот се мери во смисла на влијание и веројатност.

Revised: October 2016

Effective: January 2017 | а Јане Сандански 88-4/7, 1000 Скопје, Македонија | м ++ 389 75 233 448 | е contact@aiam.org.mk | page 25 | 27

Risk Management

A process to identify, assess, manage, and control potential events or situations to provide reasonable assurance regarding the achievement of the organization's objectives.

Should

The Standards use the word "should" where conformance is expected unless, when applying professional judgment, circumstances justify deviation.

Significance

The relative importance of a matter within the context in which it is being considered, including quantitative and qualitative factors, such as magnitude, nature, effect, relevance, and impact. Professional judgment assists internal auditors when evaluating the significance of matters within the context of the relevant objectives.

Standard

A professional pronouncement promulgated by the International Internal Audit Standards Board that delineates the requirements for performing a broad range of internal audit activities and for evaluating internal audit performance.

Technology-based Audit Techniques

Any automated audit tool, such as generalized audit software, test data generators, computerized audit programs, specialized audit utilities, and computer-assisted audit techniques (CAATs).

Апетитот за ризик

Нивото на ризик дека една организација е подготвена да го прифати.

Управување со ризик

Процес за да се идентификуваат, процени, управување и контрола на можните настани или ситуации за да се обезбеди разумно уверување во врска со остварувањето на целите на организацијата.

Треба

Стандардите го користат зборот "треба", каде што се очекува усогласеност, освен ако, при примена на професионално расудување, околности го оправдуваат отстапувањето.

Значајност

Релативната важност на прашање во рамките на контекстот во кој се разгледува, вклучувајќи ги и квантитативни и квалитативни фактори, како што се големината, природата, ефект, важност, и влијание. Професионално расудување им помага на внатрешните ревизори при оценување на значењето на прашањата во контекст на релевантните цели.

Стандард

А професионални изрекување изгласан од страна на Одборот за меѓународни стандарди за внатрешна ревизија, кој ја дефинира условите за вршење на широк спектар на активности на внатрешната ревизија, како и за оценување на ефикасноста на внатрешната ревизија.

Технологија базирана на ревизорски техники

Секоја автоматизирани алатки за ревизија, како што се општа програма софтвер за ревизија, генератори на податоци за тестирање, компјутерски програми за ревизија, специјализирани програми за ревизорски услуги, потпомогнати со компјутерска технологија (CAATs).

Copyright © 2016 by The Institute of Internal Auditors,
247 Maitland Avenue, Altamonte Springs,
Florida 32701-4201, USA.

All rights reserved.

Одобрението за објавување на овој превод е идентично со оригиналот
во сите материјално значајни аспекти,
добиено од имателот на авторски права – Институтот на внатрешни ревизори,
247 Maitland Ave., Altamonte Springs, FL 32701-4201, USA.

Ниту еден дел од оваа публикација не смее да се репродуцира,
чува во системите за пребарување или објавување во било која форма
– електронска, механичка, копирање, снимање или друга форма и начин –
доколку претходно не е добиено писмено одобрување од IIA.

